

Sygn. akt II K 878/16

PR 3 Ds. 296.2016

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 listopada 2016 r.

Sąd Rejonowy w Toruniu II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia SR Joanna Becińska
Protokolant:	st. sekr. sądowy Joanna Rybińska

przy udziale prokuratora Prokuratury Rejonowej Toruń Centrum- Zachód Kamili Maszerowskiej- Jachimowicz
po rozpoznaniu w dniu 27.09.2016r., 20.10.2016r.

sprawy:

M. R.

urodzonego (...) w W.

syna J. i L. z domu S.

oskarżonego o to, że:

w okresie od 4 kwietnia 2016 roku do 5 kwietnia 2016 roku, w godz. 18:00-13:00 na terenie miasta T., po podpisaniu umowy najmu, przywłaszczył uprzednio powierzony mu pojazd marki O. (...) o nr rej. (...), czym spowodował straty wartości 12.000 zł na szkodę P. G.

tj. o czyn z art. 284 § 2 kk

orzeka:

- I. Uniewinnia oskarżonego M. R. od popełnienia zarzucanego mu aktem oskarżenia czynu;
- II. kosztami procesu obciąża Skarb Państwa.

Sygn. akt II K 878/16

PR 3 Ds. 296.2016

UZASADNIENIE

P. G. powadził działalność gospodarczą na terenie T., zajmował się wynajmowaniem samochodów.

M. R. pracował na terenie(...) razem z T. W. (1). Mężczyźni znali się, jednak nie byli bliskimi przyjaciółmi. M. R. nawet dokładnie nie znał nazwiska T.. W drodze powrotnej z (...), umówili się, że T. W. (1) wypożyczy samochód, a umowa

zostanie podpisana przez M. R.. T. W. (1) był poszukiwany w Polsce przez policję, stąd nie chciał ujawniać swojej tożsamości przy zawieraniu umowy.

(dowód: zeznania świadka P. G. k.2v-3, 45v, zeznania świadka T. W. (1) k. 129v-130)

W dniu 25 marca 2016r. T. W. (1) zadzwonił do P. G. z pytaniem o możliwość wynajęcia samochodu. Mężczyźni umówili się w T. przy ul. (...). Na miejsce T. W. (1) przyjechał razem z M. R.. P. G. był przekonany, że umowa zostanie zawarta z T. W. (1), jednakże w trakcie rozmowy uzyskał informację, że pojazd T. W. (1) zepsuł się na autostradzie, zaś dokumenty mężczyzny pozostały w aucie. W tej sytuacji poprosił aby umowa została sporządzona na ojca- tak przedstawił M. R.. Przygotowana została umowa najmu, podpisał ją M. R., za wynajem samochodu zapłacił T. W. (1). Umowa najmu (...) nr rej. (...) została zawarta na okres od 25 marca 2016r. do 30 marca 2016r. W umowie w § 6 pkt 3 h zawarty był zapis zgodnie z którym najemca zobowiązał się do nie udostępniania pojazdu innym osobom bez pisemnej zgody wynajmującego. P. G. wiedział, że faktycznie pojazd wypożycza od niego T. W. (1) zgodził się jednak żeby formalnie umowę podpisał M. R.. Mężczyźni odjechali wynajętym samochodem.

(dowód: zeznania świadka P. G. k. 2v-3, 45v, 109v-110, T. W. (1) k. 129v-130, umowa najmu pojazdu k. 44)

W dniu 29 marca 2016r. pojazd marki O. (...) o numerze rejestracyjnym (...) uczestniczył w kolizji drogowej w G.. Sprawca uciekł z miejsca zdarzenia. Uszkodzony pojazd O. (...) trafił na parking policyjny.

(dowód: zeznania świadka T. W. (1) k. 129v, informacja k 31)

W dniu 30 marca 2016r. T. W. (1) zadzwonił ponownie do P. G. z prośbą o przedłużenie terminu najmu auta do dnia 2 kwietnia 2016r. P. G. wyraził na to zgodę. Umowa najmu została raz jeszcze przedłużona na prośbę T. W. (1) do dnia 4 kwietnia 2016r. Od tego czasu T. W. (1) przestał kontaktować się z wynajmującym. T. W. (1) nie poinformował wynajmującego o uszkodzeniu pojazdu ani o fakcie, że pojazd znajduje się na parkingu policyjnym. Podejmował próby kontaktu z M. R., bezskutecznie. W dniu 28 lipca 2016r. T. W. (1) trafił do zakładu karnego.

(dowód: zeznania świadka P. G. k. 2v-3, 45v, 109v-110, T. W. (1) k. 129v-130, umowa najmu pojazdu k. 44)

M. R. nie był karany sądownie

(dowód: dane o karalności k. 54)

M. R. został oskarżony o to, że w okresie od 4 kwietnia 2016 roku do 5 kwietnia 2016 roku, w godz. 18:00-13:00 na terenie miasta T., po podpisaniu umowy najmu, przywłaszczył uprzednio powierzony mu pojazd marki O. (...) o nr rej. (...), czym spowodował straty wartości 12.000 zł na szkodę P. G., tj. o czyn z art. 284 § 2 kk.

Przesłuchany w charakterze podejrzanego **M. R.** (k. 34) nie przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu i złożył wyjaśnienia. Podał, że nie korzystał z usług wypożyczalni, nie kontaktował się z nikim z wypożyczalni, podczas pobytu w (...) korzystał z pojazdu należącego do jego partnerki I. J.. M. R. wyjaśnił także, że ma kolegę T., z którym pracował w (...) i wiadomo mu, że ten kolega jeździł wypożyczonym samochodem. Zaprzeczył aby brał udział w kolizji wypożyczonym samochodem. W kolejnych wyjaśnieniach (k. 88) przyznał, że na umowie najmu pojazdu znajduje się jego podpis. M. R. wskazał, że z T. W. (2) spotkał się na zajezdni autobusowej przy ul. (...) w T.. Wiedział, że jego kolega T. W. (2) był umówiony z osobą z wypożyczalni samochodów. Zaprzeczył aby widział moment w którym jego kolega spotkał się z mężczyzną z wypożyczalni, jednak przyznał że na umowie jest jego podpis. Zaprzeczył aby był obecny przy wypożyczeniu samochodu. Przed sądem oskarżony wyjaśnił, że wziął samochód i przekazał W., a W. zapłacił za wynajem. Wskazał, że po dłuższym czasie dowiedział się, że W. spowodował kolizję tym pojazdem i uciekł. Nie potrafił logicznie wyjaśnić jak to się stało, że jego podpis znalazł się na umowie najmu pojazdu.

Sąd uznał wyjaśnienia oskarżonego za wiarygodne jedynie w części w której wskazuje, że na umowie jest jego podpis, a także w części w jakiej przyznaje, że był obecny przy przekazaniu samochodu W. (faktycznie T. W. (1)). W tym zakresie wyjaśnienia oskarżonego korelują z zeznaniami świadka P. G. a także z dokumentem w postaci umowy najmu

pojazdu. W pozostałym zakresie wyjaśnienia oskarżonego uznać należy za niewiarygodne, oskarżony z obawy przed konsekwencjami nie podał prawdy. Nie potrafił wytłumaczyć w logiczny sposób jak to się stało, że jego dane znalazły się na umowie.

Za wiarygodne w pełni sąd uznał zeznania świadka P. G.. Świadek podał, jeszcze w postępowaniu przygotowawczym, że przy wypożyczeniu samochodu obecne były dwie osoby i to nie oskarżony kontaktował się z nim w kwestii wynajmu pojazdu i w kwestii przedłużenia umowy najmu. Świadek wprost wskazywał że obecna była jeszcze jedna osoba, młodszy mężczyzna. Z wyjaśnień oskarżonego wynikało, że mężczyzną tym był T. W. (2). Dopiero po konsultacji z partnerką oskarżony wskazał prawidłowe nazwisko mężczyzny, który był jego kolegą i który wypożyczał przedmiotowy samochód. Mężczyzną tym okazał się T. W. (1). Wracając do oceny zeznań świadka P. G. wskazać należy, że zeznania świadka cechował obiektywizm. Świadek opisał okoliczności w jakich spotkał się z oskarżonym i jego znajomym, jak doszło do podpisania umowy, z kim faktycznie umowę zawierał, kto płacił za wynajęcie samochodu i kto dzwonił w sprawie przedłużenia umowy najmu. Świadek jako osoba obca dla oskarżonego nie miał żadnego interesu w tym aby zeznawać nieprawdę. Świadek ponadto przyznał że wie, iż pojazd uszkodzony znajduje się na parkingu policyjnym.

Na przyznanie waloru wiarygodności zasługiwały także zeznania świadka T. W. (1), który przyznał, że za jego namową auto wypożyczył M. R., jednak to on kontaktował się z wynajmującym w sprawie wypożyczenia samochodu, on przedłużał termin najmu, on płacił za usługę. Świadek podał, że nie wypożyczył pojazdu sam, ponieważ nie miał dokumentów. Poprosił oskarżonego o pomoc, informując go, że wyjeżdża do G. pozałatwiać swoje sprawy i potrzebuje samochód. Świadek wskazał, że sam płacił za wynajem, co potwierdził wynajmujący. T. W. (3) przyznał że w dniu 29 marca 2016r. pojazd O. (...) uczestniczył w kolizji, po czym trafił na parking policyjny. Z zeznań świadka wynika, że podejmował próby kontaktu z oskarżonym, chciał go zawiadomić o tym, że pojazd został uszkodzony, jednak oskarżony nie odbierał telefonów. Sam nie zawiadomił wypożyczalni o uszkodzeniu pojazdu, bo był poszukiwany listem gończym, bał się zatrzymania. Świadek przyznał także, iż w obecności właściciela wypożyczalni udawał że oskarżony to jego ojciec.

Zeznania świadka T. W. (1) wraz z zeznaniami P. G. i częściowo wyjaśnieniami oskarżonego a także umowa znajdująca się w aktach sprawy tworzą uzupełniającą się całość.

Na wiarę zasługiwały także pozostałe zgromadzone w sprawie dowody w postaci dokumentów urzędowych i prywatnych. Ich autentyczność nie budziła wątpliwości w toku procesu. Ich treść znajdowała natomiast potwierdzenie w zeznaniach świadków.

Przechodząc do rozważań prawnych, należy wskazać, że przywłaszczenie wiąże się z uprzednim posiadaniem rzeczy lub prawa majątkowego przez sprawcę. W przeciwieństwie więc do kradzieży, gdzie sprawca czynu zabiera spod władztwa osoby uprawnionej określoną rzecz, w przypadku przywłaszczenia, sprawca w chwili czynu jest już w legalnym posiadaniu określonej rzeczy (wyr. SN z 17.7.1978 r., OSNKW 1978, Nr 10, poz. 109) Istota przywłaszczenia sprawcy polega więc na bezprawnym potraktowaniu uzyskanej wcześniej cudzej rzeczy jak swojej własnej. Okolicznością tworzącą typ kwalifikowany przywłaszczenia w postaci sprzeniewierzenia (art. 284 § 2 kk), jest okoliczność powierzenia sprawcy rzeczy przez jej właściciela. Dochodzi tu więc do swoistego nadużycia zaufania, jakim obdarzył sprawcę właściciel rzeczy. Rzeczą powierzoną jest rzecz wydana sprawcy w określonym celu, za dobrowolną zgodą jej właściciela (por. wyr. SN z 28.6.1978 r., OSNKW 1979, Nr 10, poz. 103). Nie dochodzi tu jednak do przeniesienia prawa własności do tej rzeczy, ale uzyskaniu przez sprawcę innych praw do rzeczy (np. prawo do jej używania i pobierania pożytków). Wypadek mniejszej wagi zachodzi wówczas, gdy czyn wyczerpuje znamiona podstawowego lub kwalifikowanego typu przestępstwa, ale charakteryzuje się "przewagą łagodzących elementów przedmiotowo-podmiotowych" (wyr. SN z 9.10.1996 r., V KKN 79/96, OSNKW 1997, Nr 3-4, poz. 27). Dla ustalenia tych okoliczności należy korzystać z kryteriów oceny stopnia społecznej szkodliwości czynu z art. 115 § 2 KK (wyr. SN z 14.1.2004 r., V KK 121/03, Prok. i Pr. – wkł. 2004, Nr 10, poz. 6), odnosząc je do danego typu przestępstwa, przy założeniu, że wypadek mniejszej wagi musi wykazywać stosunkowo niski ładunek społecznej szkodliwości w porównaniu z czynem zakwalifikowanym jako typ podstawowy tego samego przestępstwa.

Przenosząc powyższe rozważania na stan faktyczny niniejszej sprawy, dojść należało do wniosku, iż oskarżony nie wypełnił znamion przywłaszczenia sobie powierzonej mu rzeczy ruchomej. Nie ulega wątpliwości, że samochód osobowy jest rzeczą ruchomą. Stan faktyczny sprawy jednak przedstawiał się tak, że pokrzywdzony od początku wiedział, że to nie oskarżony jest osobą która faktycznie wypożycza pojazd. Pokrzywdzony od początku twierdził, że w sprawie pojazdu kontaktował się z nim młodszy mężczyzna, w sprawie przedłużenia trwania umowy najmu kontaktował się z nim młodszy mężczyzna, za wynajmem zapłacił młodszy mężczyzna. Sąd ustalił, że to był T. W. (1). Ponieważ T. W. (1) był poszukiwany przez policję, bał się ujawnienia swojej tożsamości, poprosił o pomoc oskarżonego aby pojazd był formalnie wypożyczony na niego. W realiach niniejszej sprawy należało zatem dokonać oceny zachowania oskarżonego przez pryzmat współsprawstwa lub pomocnictwa do przywłaszczenia pojazdu.

Art. 18 § 3 kk stanowi, że odpowiada za pomocnictwo, kto w zamiarze, aby inna osoba dokonała czynu zabronionego, swoim zachowaniem ułatwia jego popełnienie, w szczególności dostarczając narzędzie, środek przewozu, udzielając rady lub informacji. Przekładając te rozważania na grunt niniejszej sprawy aby uznać iż oskarżony winny był pomocnictwa należałoby ustalić, że działał w zamiarze aby T. W. (1) przywłaszczył pojazd. W ocenie sądu zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie pozwala na przyjęcie, że oskarżony działał w takim właśnie zamiarze. Oskarżony pomógł T. W. (1) przy wynajmowaniu pojazdu dopuszczając do tego aby umowa została zawarta z nim albowiem wiedział o tym, że świadek jest poszukiwany przez policję. Wskazać należy, że oskarżony nie znał dobrze T. W. (1), nawet nie wiedział jak się T. nazywa, podawał nazwisko W.. Oskarżony wykazał się naiwnością, nie miał świadomości konsekwencji chociażby cywilnych jakie wiążą się z zawarciem takiej umowy. Po zawarciu umowy oskarżony nie kontaktował się z T. W. (1). Podkreślić należy, że w dniu 29 marca 2016r. przedmiotowy pojazd brał udział w kolizji a następnie porzucony, znalazł się na parkingu policyjnym. T. W. (1) po tym zdarzeniu pozostawał w kontakcie z wypożyczającym i dwukrotnie przedłużył termin najmu pojazdu. Rodzi się pytanie, czy gdyby pojazd nie uległ kolizji, to T. W. (1) by go oddał? Czy dowody zgromadzone w postępowaniu dają podstawę do przyjęcia, że oskarżony zawierając umowę najmu pojazdu chciał żeby T. W. (1) ten pojazd przywłaszczył? Takie zachowanie uznać należałoby za kompletnie nielogiczne (gdyby chciał żeby T. W. (1) popełnił przestępstwo przywłaszczenia, to by nie podpisał umowy swoim nazwiskiem, posługując się swoim prawem jazdy). Ocena materiału dowodowego w postaci zeznań świadków P. G. i T. W. (1) nie daje podstaw do przyjęcia, że oskarżony działał w zamiarze popełnienia przestępstwa przez T. W. (1).

Współsprawstwo, to wykonanie czynu zabronionego wspólnie i w porozumieniu z inną osobą lub z innymi osobami. Fundamentem współsprawstwa jest porozumienie przestępcze. Treścią porozumienia jest wspólne popełnienie konkretnego przestępstwa. Zawarte między współsprawcami porozumienie pozwala przyjąć, że dane przestępstwo jest ich wspólnym dziełem i pozwala pociągnąć do odpowiedzialności karnej każdego ze współsprawców za całość przestępstwa zarówno wtedy, gdy każdy z nich zrealizował wszystkie ustawowe znamiona danego czynu, jak i wtedy, gdy osobiście zrealizował tylko pewną ich część, a nawet wówczas, gdy nie wyczerpał żadnego z ustawowych znamion, ale przyczynił się znacznie do jego popełnienia. Jak trafnie to ujął SA w L. w wyroku z dnia 19 września 2013 r., II AKa 168/13, LEX nr 1386170, "Porozumienie jest łącznikiem, spoiwem, który determinuje, iż każdy współdziałający odpowiada również za to, co zrobili inni współsprawcy, a więc za całość bezprawnego działania (...)". Porozumienie przestępcze może być zawarte w każdej możliwej formie, przy czym może mieć charakter wyraźny, np. werbalnego uzgodnienia wraz z podziałem zadań, lub dorozumiany, np. porozumiewawcze mrugnięcie okiem, szturchnięcie lub cmoknięcie. Każdy uczestnik porozumienia musi mieć świadomość i wolę wspólnego popełnienia czynu nagannego, dlatego też nie jest możliwe tzw. jednostronne współsprawstwo. Porozumienie dotyczące wspólnego popełnienia przestępstwa musi być zawarte przed przystąpieniem do realizacji czynu zabronionego, a najpóźniej w trakcie jego realizacji.

Zgromadzony materiał dowodowy nie pozwala na przyjęcie, że oskarżony i T. W. (1) działali w zamiarze przywłaszczenia pojazdu. Wskazać raz jeszcze należy, że w dniu 29 marca 2016r. pojazd brał udział w kolizji, a następnie sprawca uciekł z miejsca zdarzenia. Z zeznań T. W. (1) wynika, że w momencie kolizji pojazd prowadził jego znajomy, on był obecny przy tej kolizji. Po kolizji T. W. (1) pozostawał w kontakcie z wynajmującym, co czyni prawdopodobnym jego wersję, że próbował kontaktować się także z oskarżonym aby załatwić kwestię wynajęcia

pojazdu, sam zaś nie zgłosił się do wynajmującego z uwagi na fakt, że był poszukiwany przez policję. Fakt, że pojazd brał udział w kolizji sprawia, że możliwym jest przyjęcie kilku wersji, a mianowicie m.in. , że gdyby nie kolizja, T. W. (1) by pojazd oddał po załatwieniu swoich spraw w G.. Jak wówczas należałoby ocenić zachowanie oskarżonego. De facto pokrzywdzony został wprowadzony w błąd co do tego, że oskarżony i świadek T. W. (1) to rodzina. Pokrzywdzony wiedział że pojazd wynajmuje T. W. (3), a nie oskarżony, podobnie było z płatnością za wynajem i przedłużeniem najmu.

Wszystkie te wątpliwości w myśl art. 5 § 2 kpk zostały rozstrzygnięte na korzyść oskarżonego dlatego też został on uniewinniony od popełnienia czynu zarzucanego mu aktem oskarżenia.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 632 ust. 2 kpk